

Uraganas

Čiken Hilyje Potstaune, Pensilvanijoje, senosios sinagogos teritorijoje gyveno senas žydas, ir kai Pensilvanijos valstijos policija seno šulinio prie Heizo gatvės dugne rado griaučius, pirmiausia apsilankė jo namuose. Buvo 1972 metų birželis, kita diena po to, kai statybininkai išardė Heizo gatvę ruošdami sklypą naujiems namams.

– Šulinyje radome diržo sagtį ir pakabuką, – pareiškė policininkai, – ir senų siūlų – iš raudono kostiumo ar švarko, taip pranešė laboratorija.

Išsitraukę padavė jam papuošalą ir paklausė, kas tai.

– Mezuzas, – atsakė senukas.

– Ji atitinka kabančių ant jūsų durų, – tarė policininkai. – Ar jos neturėtų būti kabinamos ant durų?

Senis gūžtelėjo.

– Žydų gyvenimas kilnojamas, – atsakė.

– Kitoje pusėje yra įrašas „Geriausio pasaulio šokėjo namai“.
Užrašyta hebrajiškai. Ar jūs kalbate hebrajiškai?

– Gal atrodo, kad kalbu suahelių kalba?

– Atsakykite į klausimą. Kalbate hebrajų kalba ar ne?

– Kartais daužau į ją galvą.

– Ir esate šokėjas Malachis, tiesa? Taip kalba žmonės. Sako, kad jūs puikus šokėjas.

– Kadaisė buvau. Mečiau prieš keturiasdešimt metų.

– O kaip dėl mezuzos? Ji atitinka kabančių ant jūsų durų. Ar čia nebuvo žydų šventykla?

– Buvo.

– Kam ji priklauso dabar?

– Kam viskas čia priklauso? – perklausė senis. Kinktelėjo galva į didžiulę tviskančių privačių mokyklą, matomą pro purviną langą. Takerio mokyklą. Ji išdidžiai stovėjo ant kalvos už geležinių vartų, supama lygių pievų ir teniso kortų, su spindinčiais akademiniiais pastatais, pabaisiškas arogantiško grakštumo bastionas, švytintis it feniksas virš nušiuusio Čiken Hilio rajono. – Jie trisdešimt metų bando iš manęs išpirkti, – pridūrė.

Išsišiepė pareigūnams, bet buvo bedantis, neskaitant vienišo pageltusio danties, kyšančio iš viršutinių dantenu it sviesto gumulas, dėl kurio atrodė it vamzdžiadantis.

– Jūs esate įtariamasis, – pranešė policininkai.

– Įtariamasis, šmitariamasis, – gūžtelėjo jis.

Jau buvo gerokai perkopęs devintą dešimtį, vilkėjo seną pilką liemenę, suglamžytus baltus marškinius su keliais senais rašikliais kišenėje, užsimetęs ant pečių surangytą talitą ir apsimovęs tokias pat sulamdytas senas kelnes, bet kai kyštelėjo ranką į kelnių

kišenę, jo raukšlėta ranka judėjo taip greitai ir vikriai, kad vals-tijos pareigūnai, kurie didumą laiko leido dalydami baudas vil-kikų vairuotojams gretimame 76-ajame greitkelyje ir žavėdami dailias namų šeimininkes savo mirgančių šviesų spektakliais bei griežtais pamokslais apie visuomenės saugumą, supanikavo ir žengė atbuli, leisdami rankas prie pistoletų. Bet senis išsitraukė tik kelis rašiklius. Vieną atkišo policininkams.

– Ačiū, nereikia, – atsakė tie.

Jie dar kurį laiką pasitrynė aplink ir galiausiai išėjo, pažadė-ję grįžti, kai ištrauks griaučius iš šulinio ir geriau ištirs galimą žmogžudystės vietą. Bet taip ir negrįžo, nes kitą dieną Dievas suėmė Čiken Hilį ranka ir išspaudė iš tos nelemtos vietos pasku-tinį teisingumo lašą. Atlėkė uraganas Agnesė ir keturiose apy-gardose nutraukė elektros tiekimą. Netoli tekanti Skulkilio upė pakilo per du metrus. Juodaodės Čiken Hilio moteriškės paskui pasakojo, kad Potstauno baltieji šokinėjo nuo stogų, it „Titanike“. Visus gražiuosius namus nuplovė lyg dulkes. Audra žudė visa, ką palietė. Nuskandino visus kelyje pasitaikiusius vyrus, mote-ris ir vaikus; griovė tiltus, vertė gamyklas, draskė ūkius; pridarė milijonus dolerių žalos – milijonų milijonus – tai, baltųjų kalba, milijonų milijonai. Na, mums, ant kalvos gyvenantiems spal-votiesiems, tai tebuvo eilinė diena, kai reikėjo išsisukinėti nuo baltojo žmogaus blogio. O senasis žydas ir jo padermė ant tos kalvos atsiėmė visą iš jų pavogtą laiką. Nuskriaustoji žydė, po-nia Chona, taip pat sulaukė teisingumo, nes Karalių Karalius jai atsilygino už visus jos gerus darbus, pakylėjo ir akies mirksniu išpildė visas svajones, kaip sugeba Jis vienas. Tas nedoras kvai-lys, save vadinęs Žmogaus Sūnumi, seniai dingo iš šitos šalies.

O berniukas Dodas, tas kurčiasis, dar gyvas. Žydai Montgome-rio apygardoje dėl jo įkūrė stovyklą. Jie buvo teatro savininkai, telaimina juos Dievas. O tie policininkai ir aukšti šulai, lakstę paskui žydus dėl senajame šulinyje rasto lavono, neranda prieš juos nė menkiausios dėmelės, nes Dievas visą tą reikalą – šu-linį, rezervuarą, pieninę, griaučius ir visas kitas smulkmenas, kurias jie būtų galėję panaudoti prieš žydus, – nuplovė tiesiai į Manatonio upokšnį. Iš ten visas tas niekam nereikalingas šlamš-tas nuplaukė į Skulkilį, toliau – į Česapiko įlanką Merilande, o iš jos – į Atlantą. Ten to supuvusio nedorėlio, kurio vardas nė nevertas būti ištartas, kaulai tebeplaukioja ir šiandien. Vande-nyno dugne, kur juos nugraužė žuvys, o velnias žymisi skolas.

O dėl senojo Malachio, policininkai niekada jo ir neberado. Jie grįžo praūžus uraganui, bet jis buvo seniai dingęs. Paliko tik vieną ar dvi kieme augančias saulėgrąžas, daugiau nieko. Se-nis Malachis švariai išsisuko. Jis buvo paskutinis. Paskutinis iš ten gyvenusių žydų. Tas vyrukas buvo tikras burtininkas. Ne iš kelmo spirtas. Ir dar mokėjo šokti... Viešpatie... Tas vyras buvo stebuklingas.

Mazel tov¹, pupuliuk.

¹ Sveikinu; sėkmės (hebr.). (Čia ir toliau – vert. past.)